

GEMEENTE ENSCHEDE

PARTICIPATIE IMPULS

ACTIEPLAN SAMENLEVINGSGERICHT WERKEN

MAGAZINE EDITIE 3 - FEBRUARI 2024

COPRODUCEREN

RAADPLEGEN

MEEBESLISSEN

ENSCHEDE

ACTIEPLAN

SAMENLEVINGSGERICHT WERKEN IN ENSCHEDA 2022-2025

Een impuls voor samenlevingsgericht werken door participatie

WAAROM?

De samenleving verandert snel. Daarmee verandert ook de relatie tussen gemeente en inwoners. Inwoners willen meer directe invloed en serieus genomen worden. We willen de betrokkenheid en invloed van inwoners bij maatschappelijke vraagstukken vergroten. Door inwoners bij vraagstukken in de stad te betrekken én ruimte te bieden voor initiatieven uit de samenleving brengen we energie in de stad en versterken we de lokale democratie. Inwoners zijn en voelen zich meer betrokken.

WAT?

Het actieplan heeft een doorlooptijd van 4 jaar. De focus ligt op experimenteren, leren en bijsturen. Daarbij zetten we in op 4 speerpunten.

De vier speerpunten zijn:

- **Inwonersvertegenwoordiging uitbreiden**
→ meer inwoners praten mee

- **Participatieteam organiseren**
→ een team dat adviseert, faciliteert en organiseert

- **Middelen voor online en offline participatie ontwikkelen**
→ digitaal én fysiek

- **Leercyclus inrichten**
→ leren van participatie in verbinding met de lerende organisatie

INHOUDSOPGAVE

STEM VAN ENSCHEDÉ	4	MAKELPUNT ENSCHEDÉ	13
JONGERENPARTICIPATIE	6	TERUGBLIK	14
LESSEN UIT DE PRAKTIJK	9	VOORUITBLIK	16
DORPS- EN WIJKORGANEN	12		

OVER PARTICIPATIE IMPULS

Participatie Impuls is een periodiek magazine van het participatieteam van de gemeente Enschede.

In dit magazine lees je de stand van zaken rondom het Actieplan Samenlevingsgericht Werken. Binnen dit actieplan geven we participatie de komende jaren een impuls.

Daarvoor ontwikkelen we verschillende hulpmiddelen zoals een handreiking en middelen voor online en offline participatie.

Verder zijn we als team een vraagbaak en bieden we ondersteuning. We delen in dit magazine actuele ontwikkelingen over participatie in Enschede. We delen ook kennis en successen, lessen en voorbeelden uit de praktijk.

Reageren op deze Participatie Impuls? Dat kan!

Stuur een mailtje naar participatie@enschede.nl

STEM VAN ENSCHEDA

ONLINE PARTICIPATIE ALS VAST ONDERDEEL IN DE GEREEDSCHAPSKIST

Snel een enquête uitzetten in de wijk of mensen online laten reageren op ontwerpen of voorstellen. De mogelijkheden van online participatie worden dit jaar nog groter en vooral makkelijker in te zetten, vertellen Ben van Heijningen en Tuba Avdan van het participatieteam van de gemeente Enschede. "Je kunt straks als project je eigen participatieplatform neerzetten."

ONLINE PARTICIPATIE ALS EXTRA TOOL

Niet iedere inwoner kan fysiek aanwezig zijn bij een informatiebijeenkomst of wil tijd vrijmaken om deel te nemen aan een thematafel of klankbordgroep. Online participatie kan dan een extra hulpmiddel zijn om meer inwoners te betrekken. "Stel dat je als inwoner niet bij de avond kunt of wilt zijn waar een ontwerp voor je straat wordt gepresenteerd. Dan kun je net zo makkelijk kiezen om online te reageren", geven participatieadviseurs Ben van Heijningen en Tuba Avdan als voorbeeld.

ONLINE PARTICIPATIE ALS MIDDEL, NIET ALS DOEL

Online participatie is daarbij nadrukkelijk niet bedoeld als vervanging van de fysieke manieren om te participeren. "Online participatie is geen doel op zich, het is een middel. We vinden het vooral belangrijk dat mensen de gelegenheid krijgen om te participeren op de manier zoals zij dat willen. Dat kan beter als er ook een digitale component in je participatieproces zit", zegt Ben van Heijningen. "Sommige mensen zullen het prettig

vinden dat ze in vijf minuten even zo'n plan online kunnen bekijken en daar niet deur voor uit hoeven. En andersom moeten we ook altijd in de gaten houden: laten we niemand achter die zich niet thuis voelt in de digitale wereld? Daarom is het een extra tool in de gereedschapskist."

WE ZIEN DAT WE ONLINE EEN GROTER EN DIVERSEER PUBLIEK KUNNEN BEREIKEN.

Tuba Avdan en Ben van Heijningen

MEER MOGELIJKHEDEN MET NIEUW SYSTEEM

De gemeente Enschede heeft net een nieuw platform gekozen voor [Stem van Enschede](#). Dit biedt nog meer mogelijkheden dan de huidige Stem. En maatwerk. "Je kunt straks als project je eigen participatieplatform neerzetten. Mensen kunnen dan reageren op een ontwerp, online stemmen of zelf plannen en ideeën indienen. Maar net wat jouw project nodig heeft", zegt Tuba Avdan. Dat nieuwe platform heet Open Stad en is opgezet door de gemeente Amsterdam en wordt ook gebruikt door grote steden als Zwolle en Den Haag.

"Een mijlpaal is dat online participatie nu structureel is opgenomen in de gemeentebegroting, dat betekent dat het vanaf nu een vast onderdeel is in de participatie-uitrusting." Het nieuwe systeem wordt naar verwachting in het voorjaar van 2024 actief.

GOEDE ERVARINGEN ONLINE PARTICIPATIE MET STEM VAN ENSCHEDA

De gemeente Enschede is in de provincie Overijssel één van de koplopers als het gaat om online participatie. In 2022 ging Enschede van start met de Stem van Enschede ([stemvanenschede.nl](#)). Daarop hebben inmiddels verschillende online participatieprojecten gelopen. Zo is inwoners gevraagd ideeën aan te dragen voor de besteding van een wijkbudget. Ook konden inwoners online feedback geven op brieven van de gemeente om de communicatie 'direct duidelijk' te maken. Tuba Avdan en Ben van Heijningen: "We zien dat we online een groter en diverser publiek kunnen bereiken."

Meer informatie over dit project? Bekijk de website [stemvanenschede.nl](#) of neem contact op met het participatieteam via participatie@enschede.nl

 JONG053
praat mee

JONGERENPARTICIPATIE

STEEDS MEER JONGEREN

KENNEN JONG053

De jongeren van projectgroep #JONG053PRAATMEE bestaat uit (vlnr): Vlnr: Scarlet Regtop, Jennyca Herik, Maartje Visschedijk, Aysan Abkar, Zarina Dihal-Chedi, Ruben Hesselink, Shannon Kok, Anas Kjidaâ, Thomas Jongejan en Abderrahman Tagnouati. Jongeren die ook bij Jong053 zitten maar niet op de foto staan zijn: Assiatou Diallo, Mirthe van den Dolder.

Een impuls geven aan jongerenparticipatie. Dat was de bestuursopdracht begin 2023. De tien jongeren die zich in het projectteam #JONG053 hebben ingezet om meer jongeren te bereiken en betrekken zijn trots op wat ze in een jaar tijd hebben bereikt. "Steeds meer jongeren kennen JONG053. We krijgen ook steeds meer berichten van jongeren die nieuwsgierig zijn en vragen: wie zijn jullie en wat doen jullie?"

NIET PRATEN, MAAR DOEN

Als er iets is waar de jongeren zelf heel trots op zijn? Ze hebben niet alleen gepraat, ze zijn écht dingen gaan doen om jongeren te betrekken. Zo bezochten ze begin dit jaar 29 klassen om in gesprek te gaan over onderwerpen in de stad die jongeren belangrijk vinden. De ene keer stonden ze in groep 7 of 8 van de basisschool, dan weer op een middelbare school. Van praktijkonderwijs tot speciaal onderwijs. "Sommige klassen waren zo enthousiast", vertelt Ruben, één van de jongeren uit het projectteam. "Ze bleven maar vragen stellen en voelden zich echt gehoord, dan raak je echt gemotiveerd om hier mee door te gaan."

BREDE AFSPIEGELING VAN JONGEREN BETREKKEN

Eén van de doelstellingen van het project is om een bredere afspiegeling van jongeren te bereiken en betrekken bij de beleids- en besluitvorming van de gemeente. Zo veel en zo breed mogelijk jongeren betrekken, betekende dat de jongeren zelf ook op plekken kwamen die ze niet kenden. "We waren bijvoorbeeld op een islamitische school", vertelt projectlid Thomas. "Dat was voor mij echt onbekend terrein, zo'n andere cultuur, dat is niet iets waar ik als boerenpummel automatisch mee in aanraking kom. Maar ik vond het heel mooi om ook mijn eigen horizon op die manier te verbreden."

”
STEEDS MEER JONGEREN KENNEN JONG053. WE KRIJGEN
OOK STEEDS MEER BERICHTEN VAN JONGEREN DIE
NIEUWSGIERIG ZIJN EN VRAGEN: WIE ZIJN JULLIE EN
WAT DOEN JULLIE?

GEHOORD WORDEN ALS JONGERE

De jongeren gingen niet alleen in gesprek met jongeren, maar organiseerden samen met projectleider Zarina Dihal - Chedi zes bijeenkomsten in 2023 voor jongeren met ambtenaren, scholen en andere netwerkpartners. Tijdens al die bijeenkomsten stond de vraag centraal: hoe kunnen we jongeren beter en breder betrekken bij maatschappelijke vraagstukken in hun stad? De jongeren hebben gezien, gehoord en ervaren dat jongeren graag meepraten. "Ik kom uit een gezin waar ik als kind nooit mocht meepraten. En het is leuk om te zien dat hier je stem echt telt", zegt Mirthe, die eind van het jaar als nieuw lid is aangesloten bij de projectgroep.

SAMENWERKING MET AMBTENAREN VERDER VERBETEREN

"Ja, je wordt hier echt gehoord als jongere", vindt ook Shannon. Maar de samenwerking met ambtenaren mag volgens haar en de andere jongeren nog verder verbeteren. Ambtenaren hebben het soms druk of zien nog niet altijd de meerwaarde van het betrekken van jongeren. "Maar we hebben elkaar nodig om echt wat te veranderen", vindt ze. Projectlid Assiatou valt haar bij. "Uiteindelijk willen we het contact tussen de gemeente en jongeren verbeteren en niet het contact tussen ons als projectgroep en de jongeren. Dus het moet wel tweerichtingsverkeer zijn." De eerste impuls voor jongerenparticipatie is volgens de jongeren in 2023 zeker gegeven. In 2024 gaan ze daar wat hun betreft zeker mee door. Op de hoogte blijven van dit jongerenproject, volg de jongeren op instagram via @jong.053

BEZOEK HET EVENT OP 12 MAART 2023

Op dinsdag 12 maart organiseren de jongeren van #Jong053 een event om te vieren dat er in Enschede een mooie start is gemaakt. Van 13.00 tot 16.00 uur delen de jongeren wat ze het afgelopen jaar geleerd hebben, welke acties ze hebben opgezet en welke kansen ze zien voor de toekomst. Wil jij hier bij zijn? Stuur dan een mailtje naar jong053@enschede.nl

LESSEN UIT DE PRAKTIJK

HOE KUNNEN WE INWONERS

BETER BEREIKEN EN BETREKKEN?

GEBRUIK UW VERSTAND
GEEN ZONNEPANELEN OP
BOERENLAND!!!

EVALUATIE ALS ONDERDEEL VAN DE LERENDE ORGANISATIE

We zijn een lerende organisatie, dit is niet anders als het gaat over participatie. We evalueren participatietrajecten en we onderzoeken participatie in Enschede. Zo kunnen we onze werkwijzen aanpassen, de samenwerking met inwoners verbeteren en anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen in de samenleving.

In 2023 evalueerden we verschillende participatieprocessen binnen de gemeente Enschede:

- Evaluatie gebiedsproces Broekheurne
- Evaluatie participatieproces Wijkverkeersplan Noord
- Evaluatie wijkbudgetten
- Evaluatie netwerk schoollunches

Bron: Wilco Louwes/1twente

Participatie is mensenwerk. Maar wie zijn de mensen die we proberen te betrekken en bereiken in participatietrajecten? Wat motiveert ze om deel te nemen of wat weerhoudt ze daar juist van? In 2023 interviewden we tientallen inwoners die betrokken zijn geweest bij een participatieproces van de gemeente Enschede. Vijf lessen uit de praktijk.

WE ZIJN EEN LERENDE ORGANISATIE, DAT IS NIET ANDERS ALS HET GAAT OVER PARTICIPATIE. WE EVALUEREN PARTICIPATIETRAJECTEN EN WE ONDERZOEKEN PARTICIPATIE IN ENSCHEDA.

1. Inwoners waarderen initiatieven voor participatie

In nagenoeg alle evaluatiegesprekken, geven inwoners aan dat ze het fijn vinden dat ze mogen meepraten of meedenken over hun eigen omgeving. De bedoeling en intentie van een participatieproces wordt alom gewaardeerd. De meeste verbeterpunten die inwoners hebben, gaan over de communicatie, terugkoppeling en de mate van (ervaren) invloed in het proces zelf.

2. De brief blijft een waardevol communicatiemiddel

Inwoners willen een brief ontvangen van de gemeente waarin ze persoonlijk worden geïnformeerd over het participatieproces en wat er speelt in hun straat of wijk. Dat is een duidelijke les die naar voren kwam in de evaluatie van het participatieproces om te komen tot een Wijkverkeersplan in Noordwest Enschede. In dit proces werd vooral ingezet op digitale communicatiemiddelen.

3. We kunnen beter anticiperen op voorspelbare momenten

Als plannen concreter en zichtbaarder worden, nemen de belangen toe en voelen inwoners meer behoefte om invloed uit te oefenen. Vaak is het moment dat zaken concreet worden, ook het moment dat er juist minder ruimte invloed is. Dit zorgt voor frustratie, teleurstelling en wantrouwen. We zien dit fenomeen, genaamd de participatieparadox, vaker terug en kunnen hier beter op anticiperen door de juiste verwachting te scheppen en hierover te communiceren.

4. Terugkoppeling invloed en inbreng essentieel

Inwoners die actief en betrokken zijn bij een participatieproces, besteden hier veel tijd en aandacht aan. Ze hebben het gevoel dat ze niet altijd goed krijgen teruggekoppeld waar ze nou invloed op hebben gehad in de definitieve plannen. Ook ervaren veel betrokken inwoners dat ze nadat ze hebben meegepraat dat het stil wordt bij de gemeente. Ze weten dan niet hoe het verder gaat en krijgen zelden een bedankje voor hun inzet en inbreng.

5. Communicatie is geen 'one size fits all'

Om inwoners beter te bereiken en betrekken moeten we ons realiseren dat de communicatie geen 'one size fits all' is. Op basis van meer dan 37 interviews, hebben we bepaalde patronen keer op keer gezien in de gesprekken. Op basis hiervan hebben we vijf participatiepersona's ontwikkeld. Deze persona's kunnen ons als gemeente helpen bij het bereiken en betrekken van meer inwoners en bij het verbeteren van de inhoud en timing van de communicatie.

GEMEENTE ENSCHEDA

5 PARTICIPATIEPERSONA'S

LESSEN UIT DE PRAKTIJK VOOR MEER BEREIK
EN BETROKKENHEID

In het boekje '5 participatiepersona's' lees je meer over de vijf persona's en de strategie per persona om deze inwoners beter te bereiken en betrekken bij een participatieproces. Je kunt dit boekje downloaden in de kennisbank onder het kopje [participatielessen](#).

De evaluatierapporten zijn eveneens te vinden op de kennisbank op Intens onder het kopje participatielessen. Heb je geen toegang tot intranet, maar zou je de evaluaties wel graag willen ontvangen, stuur dan een mailtje naar participatie@enschede.nl.

INWONERSVERTEGENWOORDIGING

NIEUWE SAMENWERKINGSAFSPRAKEN MET DORPS- EN WIJKORGANEN

In juni 2023 heeft de gemeenteraad nieuwe samenwerkingsafspraken tussen de gemeente en dorps- en wijkraden vastgesteld. Ieder jaar spreken we af op welk niveau de dorps- en wijkorganen willen samenwerken met de gemeente: basisniveau, uitvoeringsniveau of beleidsniveau. Deze afspraken zijn het resultaat van een coproductieproces tussen de gemeente en de buurtkringen, dorpsraden en wijkraden van Enschede.

RUIJME VOOR INBRENG

Voor een goede en constructieve relatie is het van belang om te informeren en ruimte te bieden voor inbreng. De wijkregisseur van stadsdeelmanagement kan je helpen bij de contacten. Wil je weten of er een wijkorgaan in een wijk zit? Binnenkort wordt de nieuwe plattegrond met de wijkorganen van de stad op Intens geplaatst.

NIVEAU 1

AF EN TOE SAMENWERKEN

Informereren en communiceren

De gemeente

- Informeert vroegtijdig over plannen die de wijk aangaan.
- Staat open voor vragen of organiseert een gesprek.
- Nodigt het wijkorgaan uit om deel te nemen aan wijkradenoverleg van het stadsdeel en de stadsdeelcommissie.

NIVEAU 2

REGELMATIG SAMENWERKEN

Uitvoering van plannen in de wijk

De gemeente werkt samen met het wijkorgaan zoals in niveau 1 en 2:

- Informeert vroegtijdig over plannen die de wijk aangaan.
  - Staat open voor vragen of organiseert een gesprek.
  - Nodigt het wijkorgaan uit om deel te nemen aan wijkradenoverleg van het stadsdeel en de stadsdeelcommissie
- + De gemeente raadpleegt het wijkorgaan regelmatig om mee te denken wie er nog meer betrokken moeten worden voor de uitvoering van een plan.

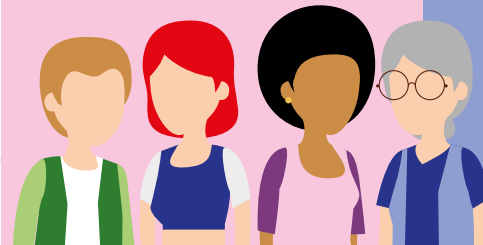
NIVEAU 3

INTENSIEF SAMENWERKEN

Deelnemen bij het maken van beleid

De gemeente werkt samen met het wijkorgaan zoals in niveau 1 en 2:

- Informeert vroegtijdig over plannen die de wijk aangaan.
  - Staat open voor vragen of organiseert een gesprek.
  - Nodigt het wijkorgaan uit om deel te nemen aan wijkradenoverleg van het stadsdeel en de stadsdeelcommissie
- + De gemeente raadpleegt het wijkorgaan regelmatig om mee te denken wie er nog meer betrokken moeten worden voor de uitvoering van een plan.
- + Het wijkorgaan draagt actief bij aan de vorming van beleid, maar heeft daarbij de keuze om niet in te gaan op de uitnodiging, afhankelijk van de kennis en behoefte in de wijk.

MAKELPUNT ENSCHEDA

ENSCHEDA KRIJGT FUNDA VOOR MAATSCHAPPELIJK VASTGOED

Als je een huis zoekt, kun je terecht op Funda. Maar als je een ruimte zoekt voor een maatschappelijk initiatief? Dan moet je in Enschede op verschillende deuren kloppen. Daar komt verandering in. Op maandag 30 januari 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel voor een Makelpunt. Dit Makelpunt moet de 'Funda voor maatschappelijk vastgoed' worden.

MAKKELIJKER VRAAG EN AANBOD BIJ ELKAAR BRENGEN

Een repetitieruimte, een creatieve broedplaats, een atelier of plek om te sporten. Hoe kom je aan zo'n ruimte? Voor veel inwoners en organisaties in Enschede was dat een hele zoektocht. Tegelijkertijd staat er in de stad het nodige leeg en vinden aanbieders van locaties niet altijd een geschikte gebruiker. Het Makelpunt gaat dit jaar vraag en aanbod bij elkaar brengen. Zo wordt het makkelijk om huisvesting te vinden voor culturele, maatschappelijke of commerciële activiteiten en worden beschikbare locaties beter benut.

**MET DIT INITIATIEF MAKEN WE DE ZOEKTOCHT
SIMPELER, BENUTTEN WE LEGE RUITES OPTIMAAL
EN STIMULEREN WE SAMENWERKING TUSSEN
DIVERSE GROEPEN.**

Jeroen Diepemaat

CENTRALE PLEK VOOR INWONERS EN ORGANISATIES

Het Makelpunt moet een centrale plek worden voor inwoners en organisaties. De bedoeling is dat maatschappelijke initiatieven niet alleen een geschikte ruimte vinden, maar dat het Makelpunt ook de samenwerking tussen verschillende mensen en organisaties stimuleert. Vergelijkbare successen in steden als Utrecht en Arnhem laten zien dat het concept werkt.

MAKELPUNT DIT JAAR LIVE

De gemeenteraad heeft ermee ingestemd eenmalig €335.000 euro vrij te maken voor het oprichten van een Makelpunt voor maatschappelijk vastgoed. Het Makelpunt gaat in de loop van 2024 live.

Voor meer informatie over het Makelpunt, kun je terecht bij Kiona Grotenhuis (k.grotenhuis@enschede.nl)

TERUGBLIK 2023

WELKE IMPULS HEBBEN WE GEGEVEN AAN PARTICIPATIE?

- Inwonersvertegenwoordiging uitbreiden
→ meer inwoners praten mee

- Participatieteam organiseren
→ een team dat adviseert, faciliteert en organiseert

- Middelen voor online en offline participatie ontwikkelen
→ digitaal én fysiek

- Leercyclus inrichten
→ leren van participatie in verbinding met de lerende organisatie

- Inwonersvertegenwoordiging uitbreiden
→ meer inwoners praten mee

Wijkvertegenwoordiging

- Het afstudeeronderzoek naar toekomstbestendige wijkvertegenwoordiging afgerond.
- In co-productie met wijkraden nieuwe werkafspraken gemaakt over de samenwerking met daarbij een subsidieverordening. Wijkregisseurs en wijkraden werken vanaf eind 2023 met de nieuwe samenwerkingsafspraken.
- Samen met wijkbudgetcommissies de huidige werkwijze geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt de huidige verordening wijkbudgetten herzien en in de eerste helft van 2024 aan de raad voorgelegd.
- We hebben geëxperimenteerd met een online wijkbudget in de wijk Deppenbroek-Mekkelholt. We gebruiken de ervaringen om de werkwijze voor wijkbudgetten te vernieuwen.

Overheidsparticipatie en maatschappelijke initiatieven

- In samenwerking met ontwerp bureau INC hebben we via designsessies verbetervoorstellen voor het werkproces voor maatschappelijke initiatieven opgehaald. We vroegen aan inwoners met ideeën én aan collega's wat er beter kan in onze werkwijze. Met de inzichten hebben we een nieuw werkproces ontwikkeld waarmee we in 2024 gaan experimenteren.
- Een voorstel voor een pilot met een Makelpunt voor maatschappelijk vastgoed uitgewerkt. Het Makelpunt zorgt voor een betere benutting van beschikbare locaties, waardoor bestaande gebouwen optimaal worden gebruikt. Ook stimuleert het Makelpunt samenwerking tussen verschillende maatschappelijke initiatieven. In 2024 start de afdeling Vastgoed met een pilot voor 2 jaar.

Jongerenparticipatie een impuls geven

We hebben met tien jongeren een team opgezet. Dit team denkt en werkt mee aan het project jongerenparticipatie. We hebben in 2023 het volgende bereikt:

- vast team met 10 jongeren tussen de 14 en 26 jaar zet zich in voor jongerenparticipatie.
- 1500 jongeren online of via persoonlijk contact bereikt met #jong053praat mee.
- een Instagram pagina met inmiddels 400 volgers.
- 29 klassen bezocht in praktijk- en voortgezet onderwijs met een les over als jongere meedoen in Enschede .
- een participatietraject georganiseerd over veiligheid in de binnenstad.
- 6 creatieve sessies gehouden met jongeren en scholen over maatschappelijke betrokkenheid.
- Enschedese ervaringen gedeeld met o.a. VNG, LPB en Provincie Overijssel.

▪ Participatieteam organiseren

→ een team dat adviseert, faciliteert en organiseert

- Structurele middelen voor een team van 3 fte dat voorziet in advies, evaluatie en middelen waaronder het hosten van een online participatieplatform.

Het team adviseert en faciliteert bij verschillende participatieonderwerpen zoals:

- Energievisie
- Burgerberaad
- Referendumverordening
- Ambitiedocument gezond, gelukkig, vitaal Enschede
- Groenblauw structuurplan
- Schoollunches
- Handreiking participatie in de omgevingswet
- Werken met de participatieverordening van de gemeente Enschede.
- Woonvisie
- Participatie bij wijk- en gebiedsaanpak
- Diverse projecten o.a. Havengebied, Groenblauw Stadsveld en 't Zwik.

▪ Middelen voor online en offline participatie ontwikkelen

→ digitaal én fysiek

- Stem van Enschede ingezet bij verschillende projecten zoals Wijkbudget Deppenbroek-Mekkelholt, Groenblauw projecten, Direct Duidelijk.
- Cijfers na 1,5 jaar live:
  - Bezoekers: 57.119
  - Enschedeërs met een account 2.869
  - Reacties 1.384
  - Stemmen 2.331
- Marktverkenning voor een nieuw online participatieplatform dat vanaf 2024 structureel inzetbaar is bij participatietrajecten.
- Geëxperimenteerd met design thinking en Factor C.

▪ Leercyclus inrichten

→ leren van participatie in verbinding met de lerende organisatie

We hebben geëxperimenteerd met verhalend evalueren. Inwoners en collega's zijn geïnterviewd over hun ervaringen met participatietrajecten van de gemeente Enschede.

We hebben de volgende evaluaties gehouden:

- Gebiedsagenda Broekheurne
- Wijkverkeersplan Noordwest Enschede
- Verordening wijkbudgetten
- Schoollunches
- Co-productie samenwerking wijkraden
- Groenblauw Loudonlaan

We dragen bij aan de lerende organisatie door:

- Kennisbank op Intens
- Diverse workshops o.a. kennissessie burgerberaad en participatielab tijdens LPB-dagen
- Deelname klankbordgroep Open Enschede
- Participatiemagazine 'Impuls'

VOORUITBLIK 2024

WELKE IMPULS KRIJGT PARTICIPATIE IN 2024?

In 2024 gaan we verder aan de slag met de acties en resultaten die we hebben ingezet in 2023. In onze vooruitblik voor 2024 geven we je graag een inkijkje in de doelen en acties van het participatieteam. Waar werken we aan, wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

- Inwonersvertegenwoordiging uitbreiden
→ meer inwoners praten mee

Naast wijk- en dorpsraden ook andere vormen van vertegenwoordiging

We faciliteren experimenten met nieuwe werkvormen van meepraten en meedoen bij participatietrajecten. Een focuspunt is het bereiken van het 'stille midden'.

Regeling wijkorganen herijken

Wijkregisseurs gaan met wijkraden werken met de nieuwe samenwerkingsafspraken en bijbehorende subsidieverordening. Eind 2024 volgt een evaluatie.

Verordening wijkbudgetten herijken

We maken werk van de verbetervoorstellen die uit de evaluatie in 2023 naar voren zijn gekomen en optimaliseren de huidige werkwijze voor wijkbudgetten. In de eerste helft van 2024 wordt een herziene verordening wijkbudgetten voorgelegd aan de raad. In de 2e helft van 2024 gaan we werken met de nieuwe verordening.

Overheidsparticipatie en maatschappelijke initiatieven

We starten een pilot met een nieuwe werkwijze voor initiatieven waarbij we experimenteren met de functie van een ideeënmakelaar. De ideeënmakelaar richt een nieuw werkproces in, waardoor de doorstroming en afhandeling van initiatieven meer slagkracht en snelheid krijgen. Ook ontwikkelt de ideeënmakelaar een online centrale verzamelplek voor maatschappelijke initiatieven.

Jongerenparticipatie een impuls geven

Met een team van tien jongeren uit Enschede werken we aan een impuls voor jongeren participatie. Dat doen we onder de vlag van #jong053praatmee.

- Begin 2024 organiseren we een event met netwerkpartners en raadsleden over jongerenparticipatie.
- We schrijven een voorstel hoe we vanaf 2025 in Enschede structureel willen werken aan jongerenparticipatie.

- **Participatieteam organiseren**
→ een team dat adviseert, faciliteert en organiseert

Doekracht organiseren via het participatieteam

Er is een klein expertteam van 3 fte structureel beschikbaar. Het team:

- voorziet in een online participatieplatform
- adviseert en faciliteert bij complexe participatievraagstukken
- ondersteunt projecten met het werken met de participatieverordening, Relevant Gesprek en Factor C
- deelt kennis en expertise over participatie

Een vaste werkwijze voor participatie

We werken aan de implementatie en doorontwikkeling van de participatieverordening en de methode Relevant Gesprek.

- **Middelen voor online en offline participatie ontwikkelen**
→ digitaal én fysiek

Online participatie

Vanaf 2024 faciliteert het participatieteam een online participatieplatform via het systeem Open Stad.

- We faciliteren het gebruik van online participatie bij uiteenlopende participatietrajecten.
- We draaien een proef met online uitgifte van budget voor initiatiefkracht in Enschede-Zuid. Daarbij werken we samen met de UT en onderzoeken het effect van participatie op het vertrouwen in de gemeente.
- We ontwikkelen een online platform om initiatieven uit de samenleving toegankelijker te maken. Dat doen we met een duidelijk, eenduidig en herkenbaar communicatieconcept.

Nieuwe werkmethoden organiseren

- We willen in samenwerking met het designlab van de UT experimenteren met innovatie bij maatschappelijke vraagstukken.
- Op basis van onze geleerde lessen en inzichten brengen we een advies uit over het vergroten van het innovatieklimaat van de gemeente Enschede.

- **Leercyclus inrichten**
→ leren van participatie in verbinding met de lerende organisatie

Leren van participatietrajecten

We richten een leercyclus in die aansluit bij de uitgangspunten van de lerende organisatie. Dat doen we door:

- We organiseren intervisie en kennissessies met collega's die veel met participatie werken.
- We faciliteren de methode narratief evalueren bij grote participatietrajecten. De lessen die we uit deze evaluaties ophalen maken we operationeel en delen we breed in de organisatie.
- We dragen bij aan de strategische opgave Open Enschede. We nemen deel aan de klankbordgroep en dragen bij aan het uitdragen van het gedachtegoed van Open Enschede: een mensgerichte gemeente waar het perspectief van de inwoners en partners het vertrekpunt is.

We dragen bij aan de lerende organisatie door:

- Online bibliotheek via kennisbank Intens
- Uitgifte Participatiemagazine 'Impuls'
- Twee keer per jaar workshop of webinar over participatie.

HET PARTICIPATIETEAM

Wil jij inwoners betrekken bij een project of een vraagstuk? Het participatieteam kan jou hierbij helpen. We kunnen het vraagstuk voor je in kaart brengen en kijken hoeveel ruimte er is voor participatie. Ook kun je gebruik maken ons digitale platform Stem van Enschede. We helpen je als collega ook graag bij het evalueren van lopende participatietrajecten, zodat we samen de kwaliteit van participatie in de gemeente Enschede verbeteren.

Heb je een vraag? Stuur een mailtje naar participatie@enschede.nl

